

طرح درس روزانه lesson plan

تاریخ ارائه درس: ماهیانه تکرار می شود	نیمسال / سال تحصیلی: 97-98
نوع درس: نظری ☒ عملی ☐	رشته / دوره: کارورزی پزشکی عمومی
نام مدرس: گروه سم شناسی بالینی	نام درس (واحد): سم شناسی بالینی
مدت زمان کلاس: ۱۰۵ دقیقه ☒ ۵۰ دقیقه ☐	تعداد دانشجو: ۳۰ نفر

عنوان جلسه: گزیدگی با عقرب

منبع یا منابع اصلی جلسه:

- 1-Goldfrank's Manual of Toxicologic Emergencies 2007 by the McGraw-Hil
- 2-Goldfrank LR, et al. In: Goldfrank's Toxicologic Emergencies. 10th Edition. New York: Mc Growtill 2015.

منبع یا منابع فرعی جلسه:

- 1- Journal of Clinical Toxicology.
- 2- Journal of Human and experimental Toxicology.
- 3- www.emedicine.com/emergencymedicine/toxicology
- 4- <http://www.hypertox.com>

امکانات آموزشی:

۱. Video projector

۲. White board

۳. طرح درس

۴. محتوای آموزشی

۵. اسلایدهای کلاس (Power Point)

۶. فیلمهای کوتاه آموزشی

پیش نیاز جلسه: درس کلیات مسمومیت ها

هدف کلی جلسه:

کارورز بتواند بیمار گزیدگی با عقرب را تشخیص دهد و اقدامات درمانی لازم در برخورد با یک بیمار دچار گزش با عقرب را انجام دهد.

اهداف اختصاصی:

کارورز در پایان باید بتواند:

- ۱- انواع عقرب های شایع ایران را نام ببرد.
- ۲- مکانیسم اثر سموم عقرب ها را شرح دهد.
- ۳- علائم گزش با عقرب بوتیده را توضیح دهد.
- ۴- علائم گزش با عقرب گادیم را توضیح دهد.
- ۵- اقدامات تشخیصی عقرب گزیدگی را شرح دهد.
- ۶- اقدامات درمانی و نحوه درمان عقرب گزیدگی را شرح دهد.

۷- مکانیسم اثر سرم ضد عقرب را شرح دهد.

۸- کارورز بتواند نکات اساسی در شرح حال و معاینه فیزیکی بیمار گزیده شده با عقرب را ذکر نماید و بررسی کلینیکی بیمار گزیده شده را انجام دهد. دانشگاه علوم پزشکی اصفهان - دانشکده پزشکی

۹- کارورز بتواند یافته های آزمایشگاهی بیمار گزیده شده با عقرب را تشخیص و شرح دهد.

۱۰- کارورز بتواند اقدامات لازم درمانی اولیه در برخورد با یک بیمار گزیده شده با عقرب را انجام دهد.

۱۱- کارورز بتواند درمان ها و آنتی ونوم تراپی لازم (سرم ضد عقرب) را طبق اندیکاسیون جهت بیماران انجام دهد.

۱۲- کارورز بتواند ضمن مدیریت صحیح ، بیمار را در زمان مناسب ترخیص نماید.

روش تدریس:

روش تدریس ابتدا بصورت سخنرانی (Mini Lecture) بوده (یکساعت اول) که مطالب بصورت روش مبحثه ای و پرسش و پاسخ مطرح میشود سپس درمان بیمار بصورت یک مورد بیمار مراجعه کننده به اورژانس مطرح شده و بر اساس (P.B.L) Problem based learning به نوشتن نکته به نکته درمان بیمار پرداخته میشود.

زمان بندی جلسه:

<p>مدت زمان: ۱۵ دقیقه ابتدایی کلاس</p>	<p>مقدمه: در ابتدای جلسه و پس از معرفی درس از طریق آزمون شفاهی یا آزمون کوتاه پاسخ میزان توانمندی و دانش قبلی (زمینه ای) کارورزان مورد سنجش قرار میگیرد. زمان این آزمون اولیه یا سنجش آغازین در ابتدای جلسه و با ارائه مقدمات و طرح درس برای دانشجویان می باشد.</p>
<p>مدت زمان: ۶۰ دقیقه تدریس با فواصل مناسب استراحت</p>	<p>محتوای اصلی: عقرب ها (Scorpion) وابسته به عنکبوتیان هستند. در دنیا گونه های متعددی عقرب وجود دارد که تنها تعدادی محدود برای انسان خطرناک هستند. عقرب ها ۶۵۰ نوع دارند. که ۵۰ نوع آنها سمی هستند. ۸ نوع خطرناک عقرب ها در ایران وجود دارد. دو گونه عقرب خطرناک ایران شامل الف) بوتیده (عقرب سیاه-جراره-پشمالو %۶۰ گزیدگی ها) ب) اسکورپیونیده (هفت دم - گادیم- نوع همی اسکورپیوس لپتوروس) (خطرناکترین ۱۰ تا %۱۵ گزیدگی ها) حبیبی (لاپریکوس) - (۴مین علت مرگ اطفال در استان خوزستان) مکانیسم مسمومیت : Venom can open neuronal sodium channels and cause prolonged and excessive depolarization درجه سمی بودن عقربها به اندازه و رنگ آنها بستگی ندارد چنانچه بعضی از عقربهای بزرگ بدون خطر هستند در حالی که گزش انواعی از عقرب ها که از جثه کوچکتری برخوردارند به علت وجود سموم و اجزای بیولوژیک فعال، می تواند مرگ آور باشد. تظاهرات کلینیکی : گزش عقربهای بیابانی در فصول گرم سال خطرناکتر است. ۱- علائم موضعی: در %۷۰ موارد تنها علائم است. (درد-سوزش-خارش-اریتم-هیپرستزی- تورم-تاول-نکروز) ۲- علائم سیستمیک که بسته به نوع عقرب علائم سمپاتیک و یا پاراسمپاتیک و یا مخلوطی از هر دو است. گزش بوتیده : منجر به تحریک باراسمپاتیک علائمی مانند مسمومیت با سم ارگانوفسفره می شود. علائم کولینرژیک (میوز-آبریزش از دهان و چشم ها-هیپوتانسیون-برادیکاردی-تعریق تهوع و استفراغ و اسهال) گزش گادیم: علائم موضعی شدید بصورت ادم-تاول-اکیموز و نکروز بافتی شدید موضعی،</p>

اقدامات تشخیصی:

شرح حال، معاینه فیزیکی، اختلالات آزمایشگاهی: PT و PTT طولانی؛ پلاکتها کاهش؛ کاهش هموگلوبین؛ کاهش فیبرینوژن؛ U/A مختل، افزایش CPK/LDH
اقدامات کلی در درمان گزش عقرب:

کمپرس سرد، استراحت و بستن بالایی محل گزش، بی حسی موضعی با لیدوکائین، استامینوفن، ایبوپروفن، بررسی از نظر نیاز به تتابولین و توکسوئید کزاز
سرم ضد عقرب در صورت بروز علائم سیستمیک: اختلال اعصاب جمجمه ای و لرزش
تمامی عضلات و یا علائم سمپاتیک / پاراسمپاتیک (±)، انجام تست پوستی قبل از تزریق
ضد سم، ۱ ویال ۵ سی سی سرم ضد عقرب در ۵۰ میلی لیتر سرم نرمال سالین در عرض
نیم ساعت انفوزیون شود؛ تکرار در صورت نیاز (۲-۵ ویال در علائم شدید)

جمع بندی و نتیجه گیری:

مدت زمان:
۵ دقیقه پایانی
کلاس

درانتهای کلاس مطالب مهم در این نوع مسمومیت (مطالبی که دانشجو باید بداند must know) مجدداً تکرار می شود. جهت کارورزان نمونه هایی از بیماران مسموم معرفی فیلم کوتاهی از بیماران قبلی نمایش داده می شود.

ارزشیابی جلسه:

ارزشیابی تکوینی:

- در انتهای هر جلسه يك سوال در قالب يك Case مطرح و دانشجو موظف است پس از بررسی پاسخ آنرا در ابتدای جلسه بعد ارائه نماید.
- در طول یک ماه دوره کارورزی مسمومین ارزشیابی کارورزان در صبح روز بعد از کشیک و بر اساس نحوه درمان و مدیریت بیماران مراجعه کننده انجام می پذیرد.
- انجام فعالیت توسط دانشجو بصورت نمره اضافی (Extra point) می باشد.

ارزشیابی پایانی:

تهیه سوالات و برگزاری امتحان پایان ترم
آنالیز سوالات پس از انجام آزمون و رسیدگی به اعتراضات دانشجویان براساس آنالیز سوالات

تکالیف دانشجوی:

۱- حضور به موقع و شرکت فعالانه در کلاس

۲- مطالعه فصل مورد اشاره در کتاب خلاصه Goldfrank's Manual of Toxicologic Emergencies 2007

۳- مشاهده و مدیریت عملی بیماران دچار گزیدگی